

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/42823

62.142

Sayı : 89456481/610- 406
Konu : Yazılı soru önergesi (7/42823)

16-09-2014

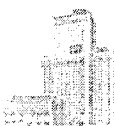
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 06.05.2014 tarih ve 176394 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde yer alan İstanbul Milletvekili Sayın Umut ORAN tarafından verilen 7/42823 esas numaralı yazılı soru önergesine verilen cevap ekte sunulmaktadır.
Gereğini arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

Ek: Cevap (2 sayfa)

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN UMUT ORAN'IN 7/42823 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

50 ve üstü işçi çalıştıran tarım işletmeleri 4857 sayılı İş Kanunu kapsamındadır ve iş müfettişlerince denetlenmektedir.

Bunun yanında Bakanlığımızca 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında 2014 yılında, 50'den fazla işçi çalıştıran tarımsal işletmelerde çalışma koşullarının iyileştirilmesi programlı teftişi uygulamaya konulmuştur. Anılan programlı teftişte çocuk ve genç işçi, izinsiz çalıştırılan yabancı işçiler öncelikli risk grupları olarak belirlenmiştir. Teftiş programı, Edirne, Kırklareli, Gaziantep, Eskişehir, Ankara, İstanbul, İzmir, Kocaeli, Sakarya, Bolu, Zonguldak, Bursa, Samsun, Kastamonu, Sinop, Giresun, Trabzon, Amasya, Manisa, Şanlıurfa, Antalya, Isparta, Afyon, Burdur, Konya, Karaman, Nevşehir, Kayseri, Kırşehir, Adana, İçel, Tekirdağ illerinde 18 iş müfettişi ile yürütülmektedir.

Bakanlığımızca ayrıca 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında da 2014 yılında tarım sektöründe karşılaşılan ve çalışanların sağlık ve güvenliğini tehdit eden riskler ve bu risklere karşı alınacak önlemler, işverenlerin ve çalışanların iş sağlığı ve güvenliği konusunda eğitimi ve nihai hedef olarak güvenli davranış bilincinin geliştirilmesi ile iş sağlığı güvenliği kültürünün oluşturulması mevcut risklerden korunma yolları ile ilgili işverenlere ve çalışanlara rehberlik edilmesi iyi uygulama örneklerinin tüm sektörde yaygınlaştırılması amacıyla Adana, Mersin, Gaziantep, Şanlıurfa, Bursa ve Bolu illerinde 4 iş müfettişi ile "Tarım Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Teftiş Programı" yürütülmektedir.

Her iki teftiş programı 2014 yılı sonunda tamamlanacak ve teftişin sonuçlarının değerlendirildiği genel değerlendirme raporları hazırlanacaktır.

4857 sayılı İş Kanununun "çalıştırma yaşı ve çocuk çalıştırma yasağı" başlıklı 71'inci maddesine göre "onbeş yaşını doldurmamış çocukların çalıştırılması yasaktır. Ancak ondört yaşını doldurmuş ve ilköğretimi tamamlamış olan çocuklar, bedensel, zihinsel ve psikolojik gelişmelerine ve eğitime devam edenlerin okullarına devamına engel olmayacak hafif işlerde çalıştırılabilirler." Anılan düzenleme, sektörel ayırım gözetmeksizin çocuk çalışma yaşını düzenlemiş olduğundan mevsimlik gezici ve geçici tarımda çalışan çocuklar için de geçerlidir.

30.06.2012 tarihli ve 6331 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 2'nci maddesinde "Bu kanun; kamu ve özel sektöre ait bütün işlere ve işyerlerine, bu işyerlerinin işverenleri ile işveren vekillerine, çırak ve stajyerler de dâhil olmak üzere tüm çalışanlarına faaliyet konularına bakılmaksızın uygulanır" denilmektedir. Dolayısıyla çalışan sayısına bakılmaksızın tarım işletmeleri iş sağlığı ve güvenliği açısından denetlenebilecektir. Ayrıca bazı illerde mevsimlik tarım işçiliğinin yoğun olduğu dönemlerde çocuk işçiliğini önlemeye yönelik olarak, valiliklerce kamu çalışanlarından oluşan mobil denetim ekipleri oluşturulmuş ve "Kabahatler Kanunu" kapsamında denetlemeler gerçekleştirilmiştir.

Türkiye ILO'nun 182 sayılı sözleşmesini imzaladıktan sonra, sözleşmenin gereği olarak 2005-2015 yıllarını kapsayan "Çocuk işçiliğinin önlenmesinde zamana bağlı politika ve program çerçevesi"ni hazırlamıştır. Çerçeve programa göre; Türkiye'de çocuk işçiliğinin en kötü biçimleri yani müdahale edilmesi açısından öncelikli alanlar; sokak, sanayide ağır ve tehlikeli işler ve aile işleri dışında mevsimlik gezici geçici tarım işleri olarak belirlenmiştir.

182 sayılı Sözleşmeye göre en kötü biçimlerdeki işlerde çalıştırılmak için asgari yaş 18'dir. Anayasanın 90'ıncı maddesine göre; "Usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası andlaşmalar kanun hükmündedir" denilmektedir. Bu nedenle en kötü biçimler için ayrıca asgari yaş belirlenmesine ihtiyaç bulunmamaktadır.

30.06.2012 tarihli ve 6331 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası" ile 71'inci madde yeniden düzenlenmiş, 71'inci madde kapsamında hazırlanan "Çocuk ve Genç İşçilerin Çalıştırılma Usul ve Esasları Yönetmeliği"

güncellenmiş ve iş kanununda “iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili” düzenleme içeren 85’inci madde ile bu madde kapsamında hazırlanan “Ağır ve Tehlikeli İşler Yönetmeliği” yürürlükten kalkmıştır.

“Çocuk işçiliğinin önlenmesinde yerel kaynakların etkinleştirilmesi projesi” kapsamında pilot illerde (Adana, Şanlıurfa, Gaziantep, Kocaeli ve Ordu) çocuk işçiliği izleme birimleri oluşturulmuştur. Bu birimler aracılığıyla etkin bir izleme sistemi kurularak, ildeki diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliği ve koordinasyonu sağlamak suretiyle, öncelikle en kötü biçimler olmak üzere çocuk işçiliğini önlemeye yönelik çalışmalar yürütülmektedir. Bu çalışmalar; tespit, rehberlik ve yönlendirme, raporlama, kapasite ve farkındalık artırma bileşenlerinden oluşmaktadır.

Bu projenin en temel özelliği kurumsal niteliği olan, sürdürülebilir ve tüm ülkeye yaygınlaştırılabilir bir sistemi kurmayı hedeflemesidir. Pilot illerde öncelikle kurumlar arası koordinasyon ve işbirliğini tesis etmek üzere kurum görüşmeleri ve çalışan ya da risk altındaki çocuk tespiti için kurumsal (okullardan) bildirimler alınmış, birebir tespitler yapılmaya başlanmıştır. Rehberlik ve yönlendirme faaliyetleri de işbirliği ve koordinasyon içinde yürütülmektedir.